

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

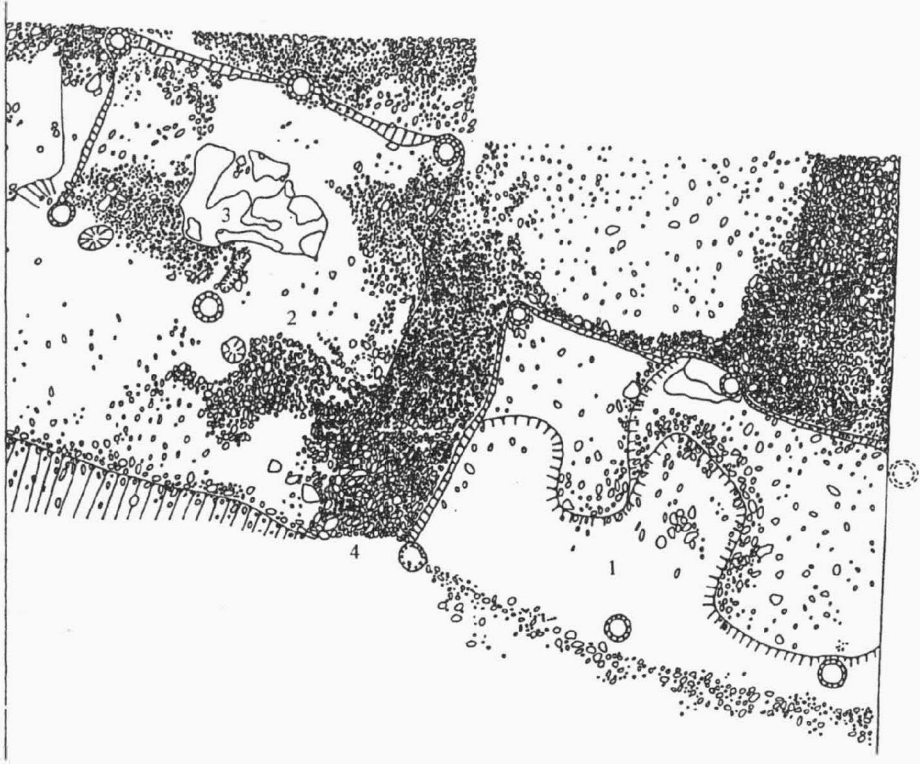
All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)

Hradisko - Burgstall. Doba římská. Opevněný vojenský tábor. Systematický výzkum.

Výzkum římského vojenského opevnění na Hradisku na katastru bývalé obce Mušova probíhal v sezóně 1996 třetím, závěrečným rokem jako součást grantu GA ČR č.404/94/0782. Řešitelem grantu a vedoucím výzkumu byl PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc (AÚ AVČR Brno), spoluřešitelem Prof. Jan Bouzek, DrSc (ÚKA FF UK). Vlastní terénní práce vedli Mgr. P. Červák a Mgr. B. Komoróczy (AÚ AVČR Brno). V červenci, v rámci terénního výzkumu, znovu probíhalo praktické školení studentů ÚKA FF UK, které vedl Mgr. J. Musil (FF UK).

Obr. 1. Mušov-Burgstall. Půdorys staveb č. 2 a 3. (1: stavba č. 2; 2: stavba č. 3; 3: mazanice blok; 4: upravené podloží)

V sezóně 1996 se rozšířila od roku 1994 zkoumaná plocha severním a západním směrem, aby bylo možné plošně zachytit další předpokládané objekty. Ve čtvercích I/94 čtv.-1, -3 a II/94 čtv.-1, -3 se po skrytí ornice, v hloubce 25 - 30 cm se vyrýsoval celý půdorys obdélníkového objektu - dům č. 2 (obr. 1/1). Jeho severozápadní hrana byla zahlobena do šterko-písčitého podloží 20 - 45 cm. Jihovýchodní hrana nebyla dobře patrná, protože ve svahu byla oderodována. Konstrukci stavby tvořilo zřejmě šest nosných kúlů (z nichž jeden se kvůli strojovému řezu příkopem nepodařilo zachytit), umístěných po třech podél delších stěn. Kúly o průměru 25 - 35 cm byly zapuštěny do podloží 35 - 60 cm. Jamky hnědočerné výplně po kulech byly od sebe 2.5 až 2.7 m vzdáleny. Delší stěny jsou od sebe 2.5 - 2.7 m vzdáleny. Původní rozměry stavby lze tak přibližně určit 2.5 × 5.8 m. Konstrukce stěn objektu byly zřejmě obdobné jako u stavby č. 1, nápadné však je menší množství nálezů mazanice s otisky prutů. Na podlaze stavby se našly větší, do černa propálené prohlubně, obsahující množství drobných železných a bronzových nálezů. Do vnitřní části stavby patřil též tzv. depot

železných předmětů (Komoróczy/Červák/Musil 1997, 169d.). Skladba nálezového fondu vypovídá o dílenském charakteru stavby (obr. 4). S řemeslnickou činností zřejmě souvisela též kruhová pec s předpeční jámou, nalezená 0.5 m severně od stavby č. 2.

V sektorech II/94 čtv. 1, 2 se pod ornici (v hloubce ca. 25 cm) objevil velmi zřetelný půdorys další stavby (č. 3; obr. 1/2). Její severozápadní hrana byla zapuštěna do valounovitého podloží. Jihovýchodní stěna nebyla příliš patrná, neboť ležela na okraji deprese příkopu z doby bronzové a byla oderodována. Jedná se o objekt stejné konstrukce jako stavby č. 1 a 2 - tj. se třemi kůly podél delších stěn (z nichž jeden se nepodařilo zachytit). Kůly o průměru 20 - 35 cm byly zapuštěny 35 - 55 cm do podloží. Vzdálenost mezi jednotlivými kůly je 2.2 m. Kratší stěny jsou 2.3 - 2.7 m dlouhé, rozměry stavby tak odpovídají rozměrům stavby č. 1. Uprostřed vnitřního prostoru se našel mazanícový blok o rozměru 1.2 × 1.8 m, sestávající se z větších kusů přepálené mazanice s otisky prutů (obr. 1/3). Jedná se o zbytek spadlé severozápadní stěny domu. V tomto bloku se našlo větší množství nálezů (především drobné bronzové šupiny typu Mušov 1, zlomky terry sigillaty středogalské provenience; obr.4).

Terasovitá terénní úprava, patrná již v roce 1994 při výzkumu domu č. 1, se objevila nejen za severozápadními stěnami staveb č. 2. a 3., nýbrž i mezi nimi. Zde bylo valounovité podloží upraveno do podoby úzké cestičky, mírně se svažující a odvádějící tak vodu od obou staveb (obr. 1/4).

Horizont výše popsanych tří staveb lze celkově interpretovat jako část dílenského okrsku opevněné stanice na Hradisku u Mušova.

Zkoumaná plocha byla rozšířena též severním směrem od původních sond. Zde - I/94 čtv. -2, -4 - 20 cm pod dnešním povrchem se objevila vrstva valounů (obr. 2). Tato vrstva - dlouhá 4.5 m a široká 1.5 - 2.2 m - tvořila jakousi cestu, resp. provizorní komunikaci (neměla strukturu pravé římské cesty). Mezi jednotlivými valouny se našlo množství železných cvočků vojenské obuvi, nákončí pochvy gladia a několik zlomků terry sigillaty středogalské provenience a četné zvířecí kosti (obr. 3). Nedořešenou zůstává otázka chronologické a stratigrafické souvislosti této cesty s horizontem dílenských objektů. Ve vertikální stratigrafii se cesta nachází nad vrstvou s domem č. 1 a zdá se, že pod ní budou další římské objekty (obr. 5). Potvrzovalo by to možnost vícefázového využití areálu římskou armádou, které může souviset s proměnami vývoje markomanských válek. Je však zřejmé, že pouze na základě samotného nálezového materiálu nebude možné takto detailní chronologii postavit a vyřešení této otázky musí tvořit náplň dalších výzkumných sezón.

Balázs Komoróczy, AÚ AV ČR Brno

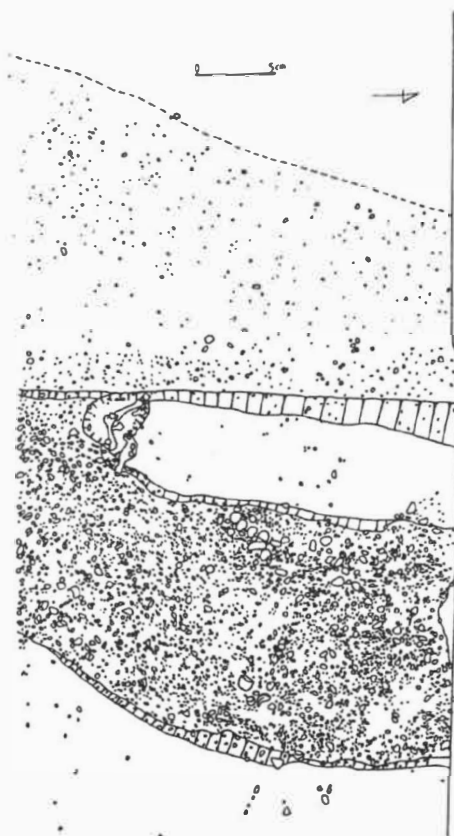
Literatura:

Komoróczy, B./ Červák, P./ Musil, J. 1997: Mušov, Přehled výzkumů 1993 - 1994, 169-175.

Resumé:

Mušov - Burgstall (Kat. Pasohlávky, Bez. Břeclav). Befestigte römische Militäranlage. Systematische Grabung.

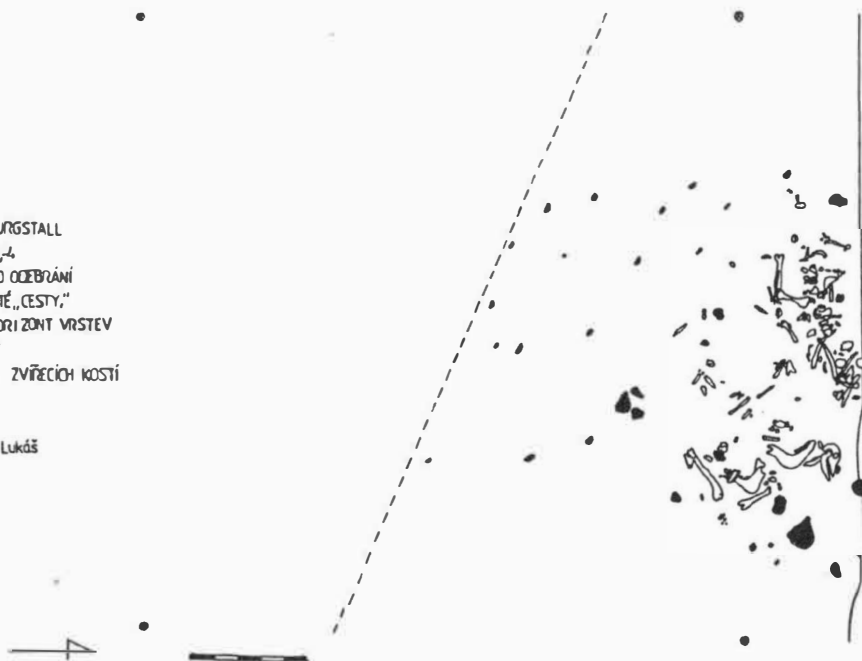
Im 1996 setzte die Untersuchung der inneren Bebauung der Befestigung am Burgstall bei Mušov fort. Es wurden zwei Bauten mit Pfostenkonstruktion (Nr. 2 und 3) ausgegraben. Die vorläufige Interpretation diesen Objekte als Werkstattanlage wurde dank Blei- und Schlackenfunde bestätigt. Zwischen den zahlreichen Funden sind vor allem die römischen Ausrüstungsgegenstände und die Terra sigillata Keramik (Lezoux, Rheinzabern) bedeutend.

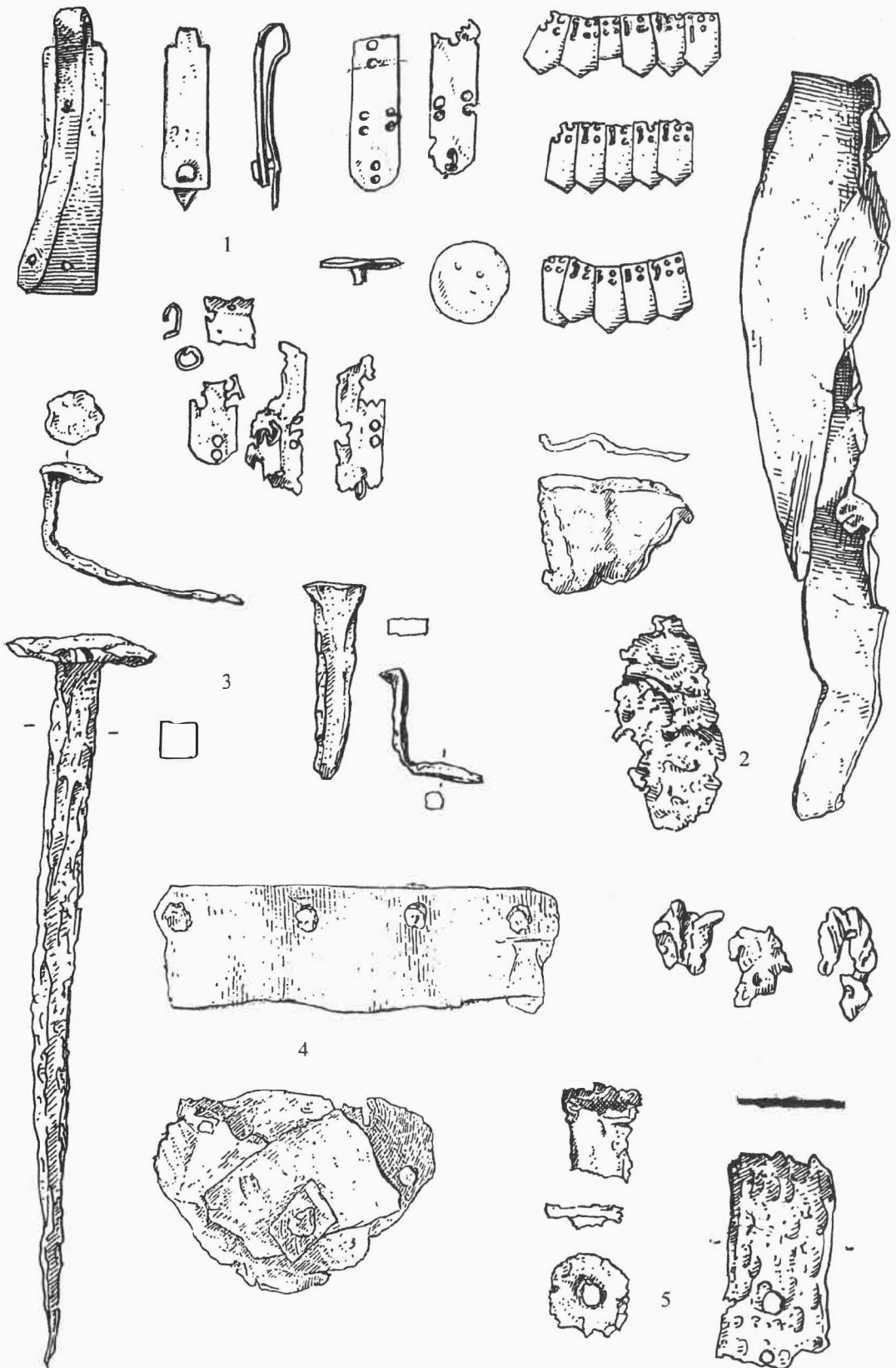
Obr. 2. Mušov-Burgstall. Valounovitá cesta.

MUŠOV-BURGSTALL
 I/94 Ekv.-2,4
 SITUACE PO ODEBRÁNÍ
 VALOUNOVITÉ „CESTY“
 „SPODNÍ HORIZONT VRSTEV
 S CESTOU“
 KUMULACE ZVÍŘECÍCH KOSTÍ
 25.12.1997

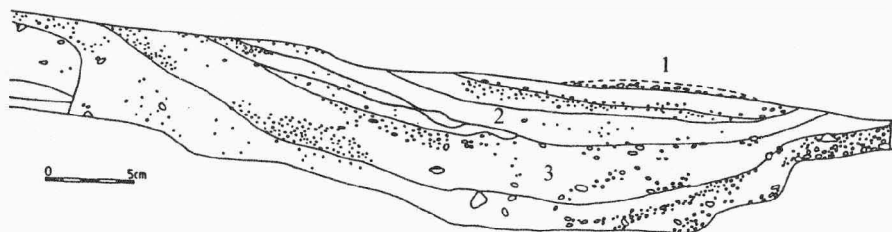
Kamaróczy, Lukáš

Obr. 3. Mušov-Burgstall. Spodní horizont cesty se zvířecími kostmi

Obr. 4. Mušov-Burgstall. Výběr kovových nálezů z výzkumu roku 1996. 1: bronzové fragmenty militarií; 2: olova; 3: železné hřebíky; 4: bronzové fragmenty; 5: železné fragmenty

Obr. 5. Mušov-Burgstall. 1: cesta; 2: horizont stavby č. 1; 3: černá výplň příkopu s plochým dnem

SLAVONÍN (okr. Olomouc)

Stěhování národů. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při budování vodovodního přivaděče pro Slavonín, v poloze Na dvorských, prošla rýha vodovodu rozsáhlým hliníkem, který byl jen ovzorkován. Získaný materiál patří závěrečnému období doby římské a době stěhování národů. Keramika z období stěhování národů má v mnoha případech až středověký charakter a reprezentuje pokročilejší vývojový úsek tohoto období. Na ZM 1:10000, list 24-22-19, najdeme místo nálezu v bodě určené souřadnicemi 218 mm od Z s.č. a 19 mm od J s.č.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Slavonín (Bez. Olomouc). Völkerwanderungszeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ODKAZY:

BRNO (okr. Brno-město)

Ul. Příkop - Business centrum. Doba římská. Sídliště. Záchanný výzkum.

Viz kapitola Doba Železná

HRÁDEK (okr. Znojmo)

Polní trať „Anger“, „Schaffler Hof“ („U dvora“) na severozápadním okraji intravilánu obce. Doba římská. Sídlištní plocha. Povrchový průzkum.

Viz kapitola Středověk a novověk

MUŠOV (k.ú. Pasohlávky, okr. Břeclav)

Na pískách. Doba římská. Germánské sídliště, římský vojenský tábor. Systematický výzkum.

Viz kapitola Studie a krátké články

SVATOBŮŘICE - MISTRŮV (okr. Hodonín)

„Kostelíky“. Doba římská. Sídliště. Povrchový sběr.

Viz kapitola Středověk a novověk